ŠIAULIŲ APSKAITOS CENTRAS

DARBUOTOJŲ TOLERANCIJOS KORUPCIJAI LYGIO NUSTATYMO ATASKAITA

2025-12-22

Šiauliai

Šiaulių apskaitos centras (toliau - Centras), vadovaudamasis Šiaulių miesto savivaldybės mero 2024 m. gruodžio 19 d. potvarkiu Nr. M-1712 „Dėl biudžetinių įstaigų, kurios 2025 m. turės įgyvendinti savivaldybės 2025–2027 metų strateginio veiklos plano uždavinio „Taikyti gerąsias valdymo praktikas savivaldybėje ir jos valdomosiose įmonėse ir įstaigose“ rodiklį „Savivaldybės biudžetinių įstaigų, organizuojančių anoniminę darbuotojų apklausą tolerancijos korupcijai indeksui nustatyti, dalis“, sąrašo patvirtinimo“, 2025 m. gruodžio mėnesį atliko anoniminę įstaigos darbuotojų apklausą tolerancijos korupcijai lygiui nustatyti. Buvo siekiama atskleisti Centro darbuotojų požiūrį į korupciją, santykį su korupcinio pobūdžio apraiškomis, sąmoningumo lygį šioje srityje bei pasirengimą dalyvauti įgyvendinant korupcijos prevencijos priemones.

Anoniminė tyrimo anketa buvo pateikta visiems Centro darbuotojams, paklausoje dalyvavo 40 darbuotojų (63,49%). Klausimynas sudarytas anonimiškumo principu, gauti duomenys pateikiami tik statistiškai apibendrinti. Anketoje buvo pateikta 15 klausimų, žemiau pateikiama rezultatų santrauka.

REZULTATŲ SANTRAUKA

1. Ar Jums yra žinoma, kas yra korupcija? Pažymėkite teisingą variantą.

Net 38 respondentai (98%) nurodė, kad korupcija yra socialinis reiškinys, kai piktnaudžiaujama viešąja galia siekiant privačios naudos; pareigūno ar politinio veikėjo papirkimas. Dvidešimt penki respondentai papildomai pažymėjo, kad korupcija yra asmenų skyrimas į tam tikras profesinių ar politinių institucijų pozicijas, kai kandidato atrankos svarbiausias kriterijus yra šeiminiai ir giminystės santykiai, o ne turima kvalifikacija. Natūralu, nes nepotizmas savo prasme gali būti laikytinas korupcijos apraiška. Penki respondentai papildomai nurodė, kad korupcija yra kai vienam asmeniui priklauso niekieno nekontroliuojama absoliuti neribota aukščiausioji valdžia.

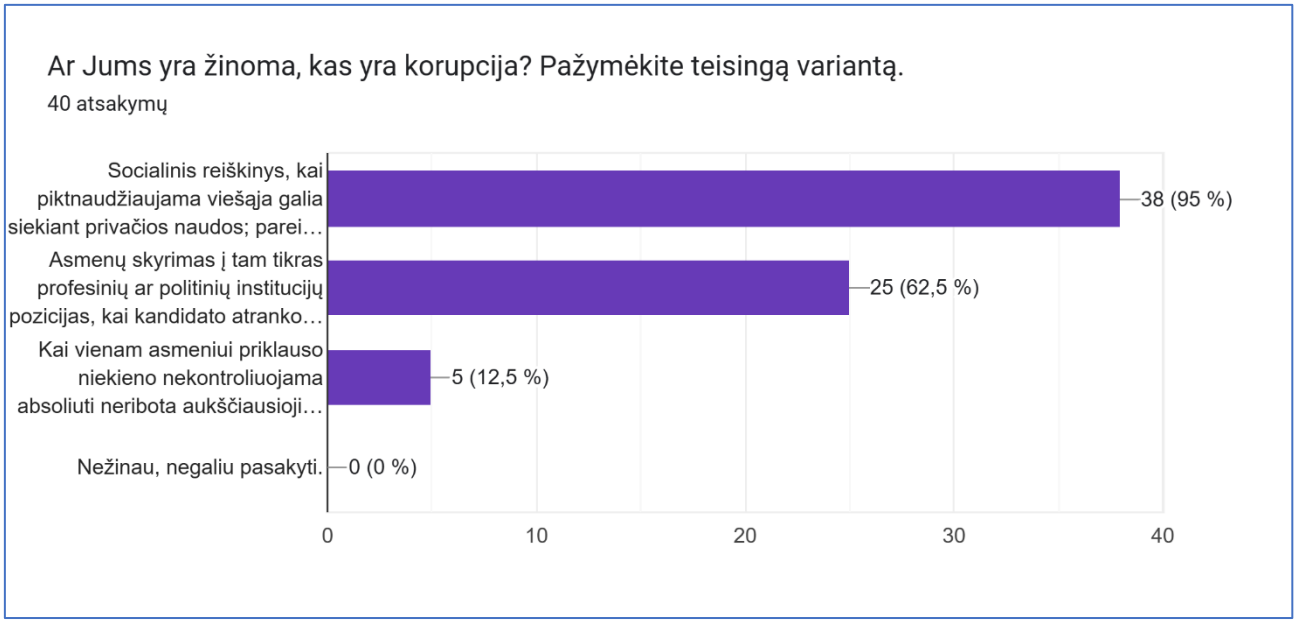

2. Kaip manote, ar Jūsų darbovietėje, toleruojama korupcija?

Didžioji dalis (97,4%) Centro darbuotojų mano, kad jų darbovietėje korupcija nėra toleruojama. Vienas asmuo (2,6%) nurodė, kad korupcija jo darbovietėje yra toleruojama.

3. Kokias Jūsų darbovietėje vykdomas antikorupcines priemones žinote? Pažymėkite jas.

Vadovaujantis apklausos duomenimis, Centro darbuotojai nurodė, kokias antikorupcines priemones jie atpažįsta savo darbovietėje. Dažniausiai įvardyta priemonė buvo dovanų politika – ją pažymėjo 32 respondentai. Antikorupcinio elgesio kodeksą ar taisykles nurodė 29 asmenys, o didinamą darbuotojų antikorupcinį sąmoningumą – 28. Taip pat 26 darbuotojai pažymėjo, kad jų įstaigoje yra rengiamas korupcijos prevencijos veiksmų planas ir vykdoma jo įgyvendinimo stebėsena. Teisės pažeidimų (įskaitant korupcinio pobūdžio) prevenciją ir tyrimą atpažino 15 respondentų. Viešųjų ir privačių interesų deklaravimo bei jų derinimo kontrolę ir stebėseną nurodė 11 darbuotojų. Mažiausiai pažymėta priemonė – informacijos apie asmenį surinkimas ir vertinimas; ją įvardijo tik 7 respondentai.

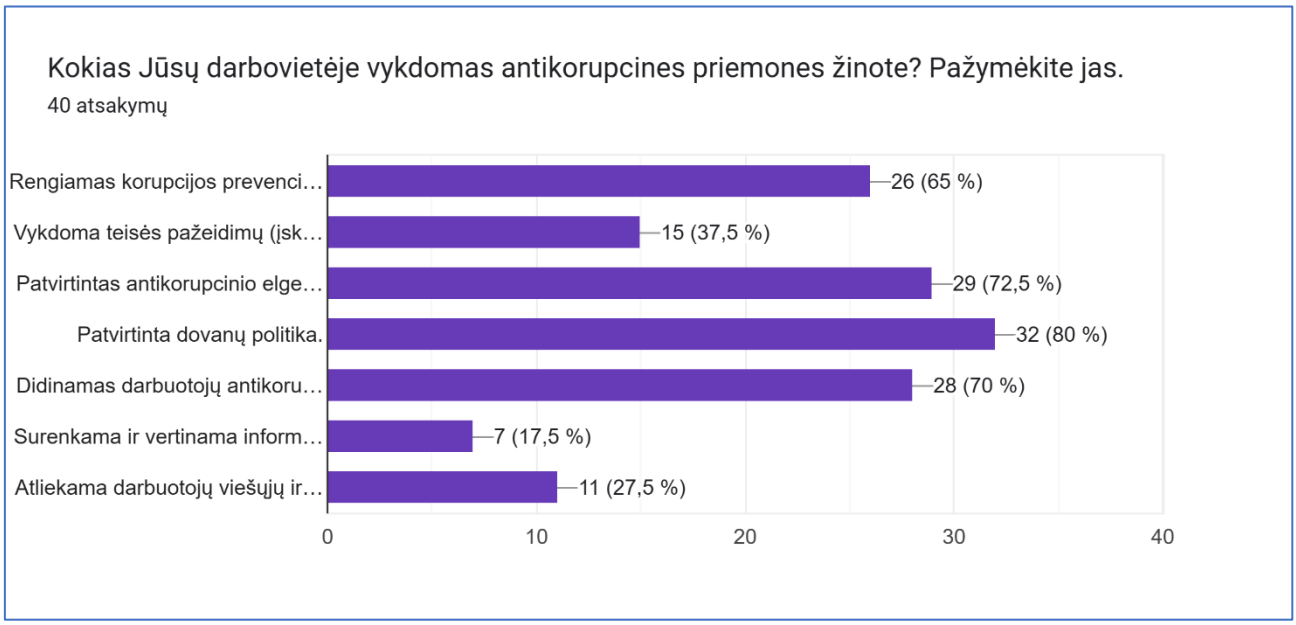

4. Ar Jūsų įmonėje / įstaigoje yra paskirtas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo?

Remiantis apklausos duomenimis, dauguma respondentų 38 (95%) nurodė, kad jų įstaigoje yra paskirtas asmuo, atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą. 2 respondentai (5%) teigė, kad tokio asmens jų įstaigoje nėra.

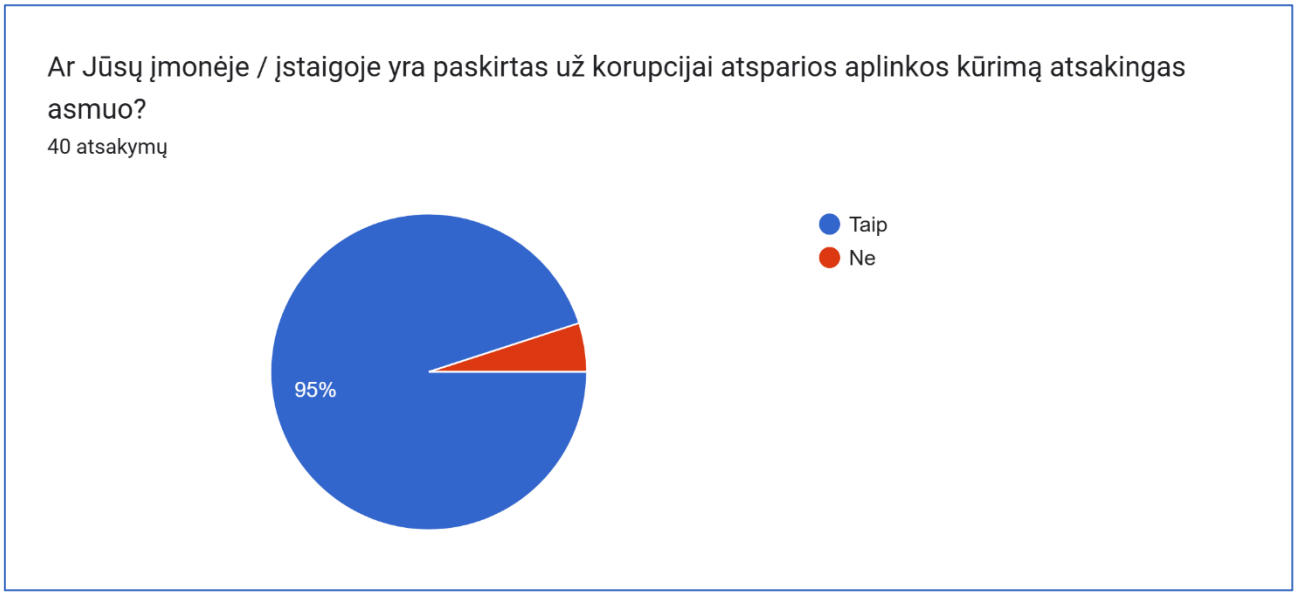

5. Ar Jūs praneštumėte apie Jums žinomą korupcijos atvejį (daromą, padaryta ar rengiamą padaryti pažeidimą) Jūsų darbovietėje?

Didžioji dalis respondentų – 28 (70%) nurodė, kad praneštų apie jiems žinomą atvejį. 11 (27,5%) pasirinko - Sunku pasakyti, priklausytų nuo aplinkybių. 1 (2,5%) respondentas nepraneštų.

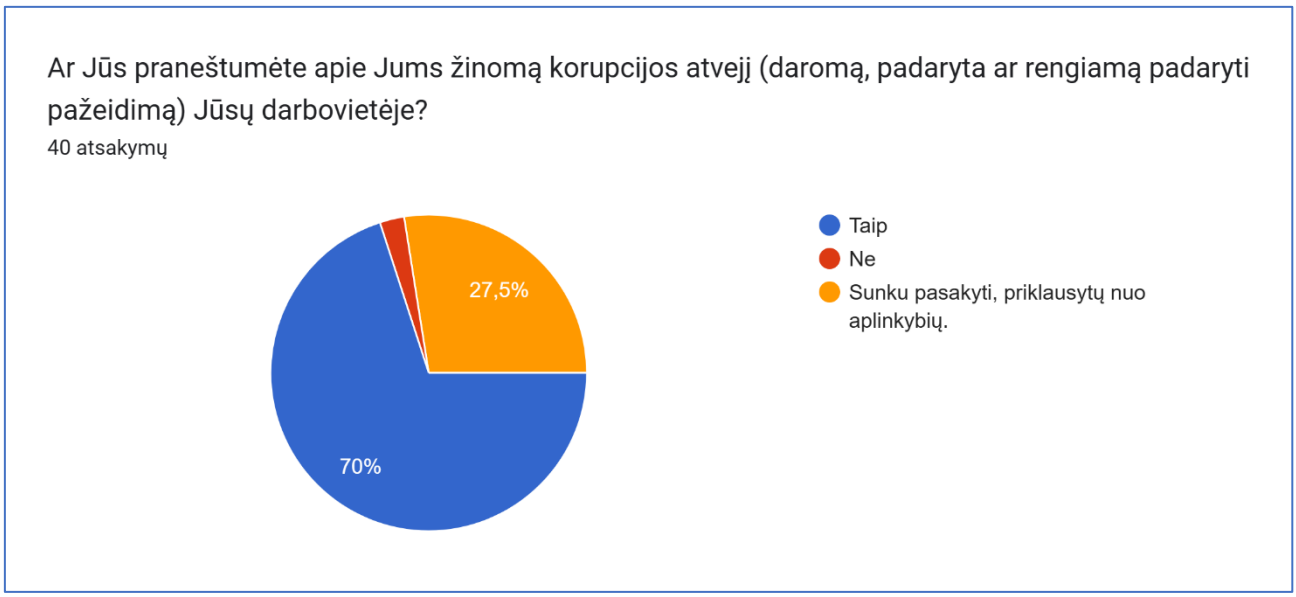

6. Ar yra buvę situacijų, kai Jums ar Jūsų kolegai buvo siūlomas kyšis?

Visi 40 (100%) Centro darbuotojų teigia, kad kyšių siūlymo atvejų nėra buvę.

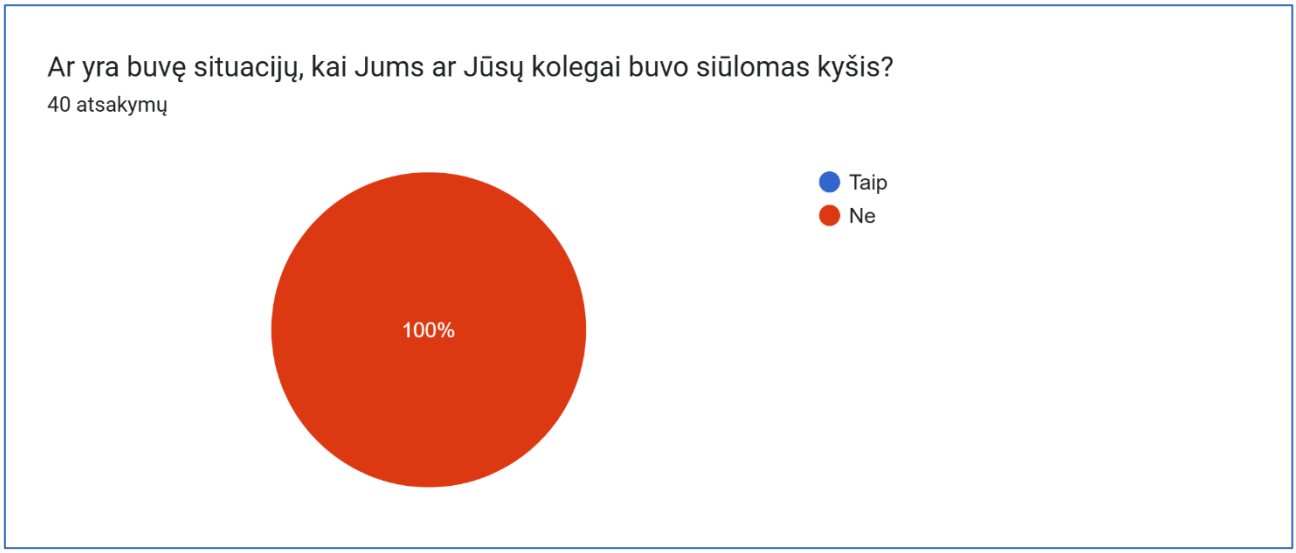

7. Apie galimą korupcijos atvejį savo įstaigoje / įmonėje praneštumėte:

Apklausoje respondentai galėjo pasirinkti kelis atsakymų variantus (iš viso buvo pateikti 59 pasirinkimai t. y. dalyviai rinkosi daugiau nei vieną atsakymą). Apie galimą korupcijos atvejį įstaigoje darbuotojai praneštų: už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingam asmeniui – 31 (77,5 %), savo tiesioginiam vadovui – 13 (32,5 %), įstaigos vadovui – 10 (25 %), Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai (STT) – 5 (12,5 %), policijai – 0.

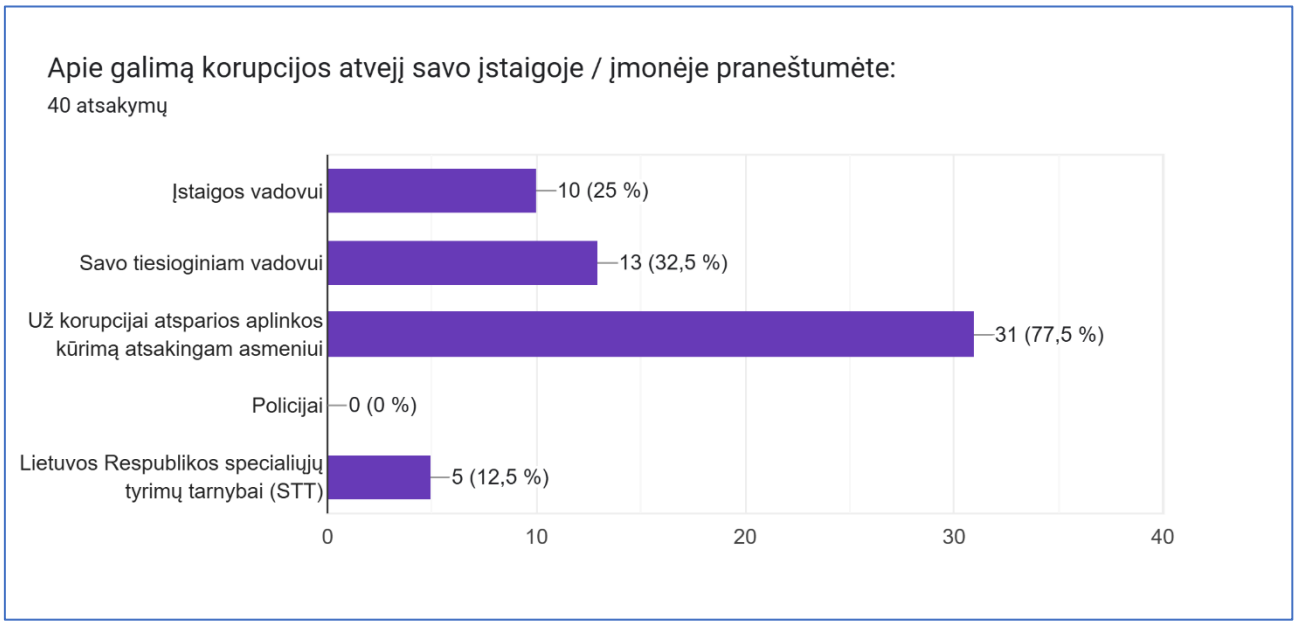

8. Jei susidurtumėte su korupcijos apraiškomis ne savo darbovietėje, ar apie tai praneštumėte?

45% Centro darbuotojų susidūrę su korupcijos apraiškomis ne savo darbovietėje apie tai praneštų, 55% apklaustųjų sprendimą priimtų pagal aplinkybes. Nebuvo asmenų pasirinkusių, kad apie korupciją ne savo darbo vietoje nepraneštų.

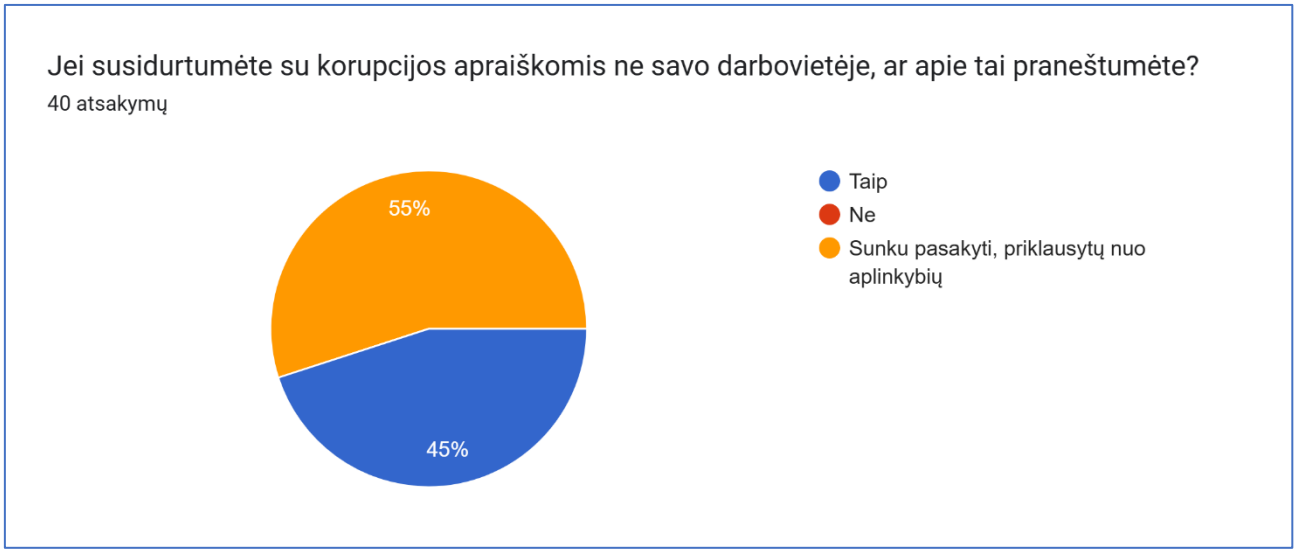

9. Ar darbovietėje, Jūsų nuomone, egzistuoja nepotizmas, kronizmas, favoritizmas ar partinis protegavimas (pvz., įdarbinant, skiriant aukštesnius atlygius darbuotojams, susijusiems giminystės, politiniais ar artimos draugystės ryšiais, pagalba favoritams juos skiriant į aukštesnes pareigas, teikiant lengvatas ir privilegijas)?

1 asmuo (2,5%) teigia, kad darbovietėje egzistuoja nepotizmas, kronizmas, favoritizmas ar partinis protegavimas, 26 respondentų (65%) mano, kad tokių reiškinių įstaigoje nėra, 13 asmenų (32,5 %) nežino ir į klausimą negali atsakyti.

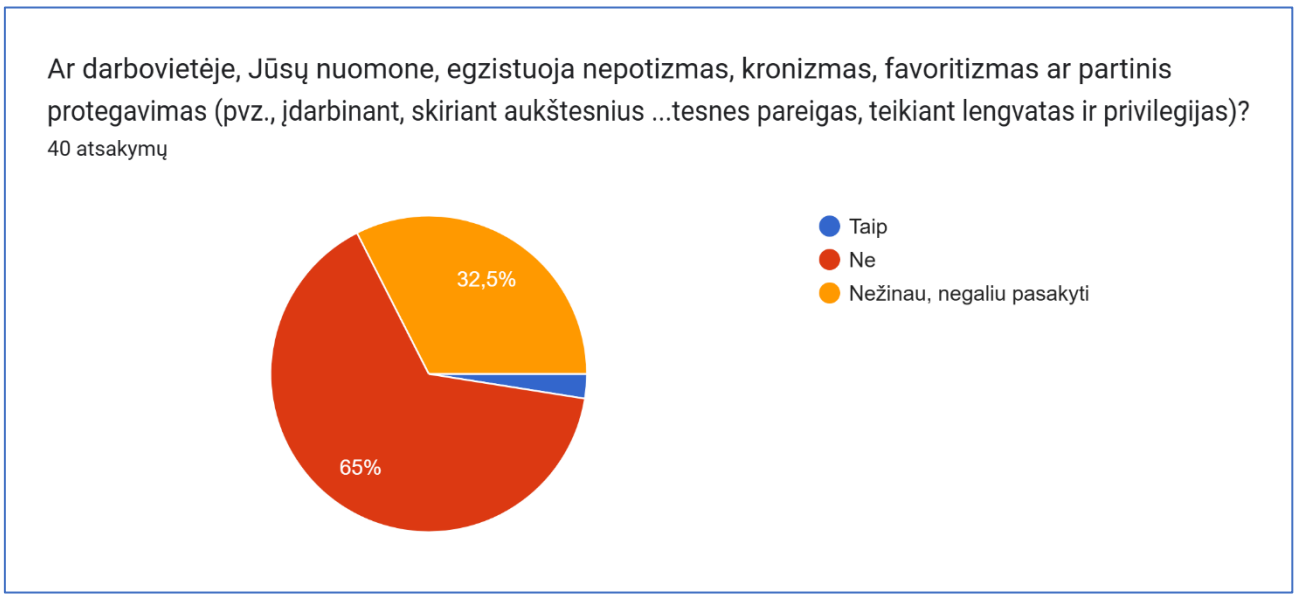

10. Ar Jūs per pastaruosius 3 metus darbovietėje, patyrėte vadovų, kolegų ar suinteresuotų asmenų neteisėtą spaudimą ar poveikį?

Visi 40 respondentų (100%) atsakė, kad su tokiu spaudimu nesusidūrė.

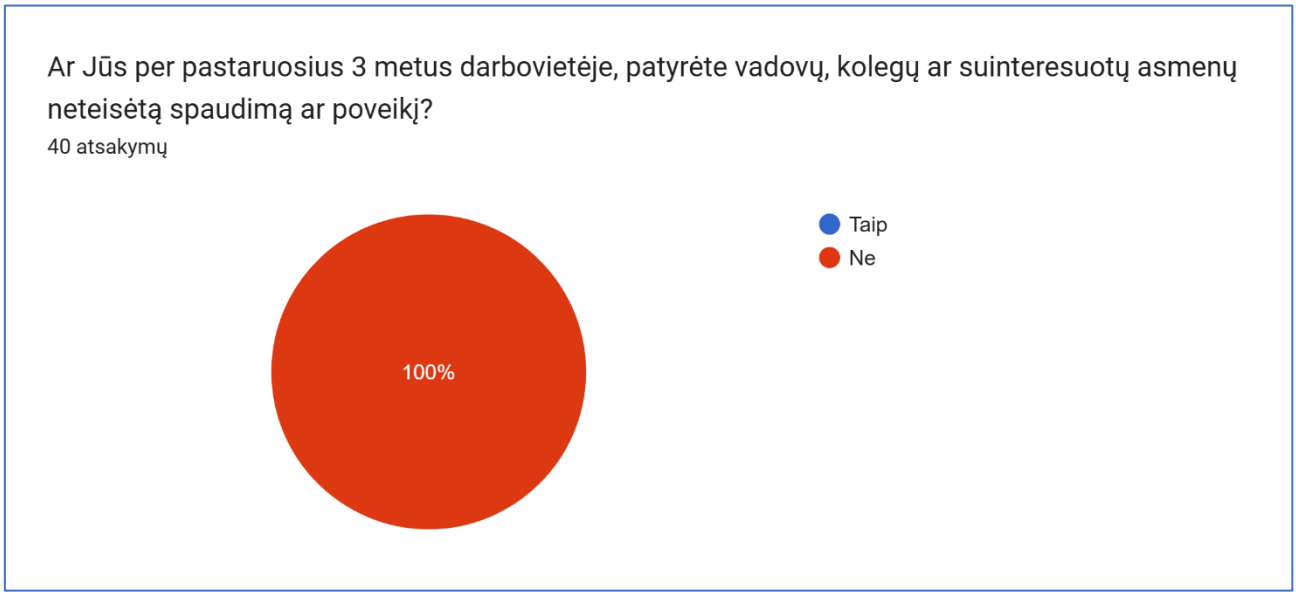

11. Ar Jūs per pastaruosius 3 metus dalyvavote antikorupciniuose mokymuose (pvz., apie korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimą, tinkamą interesų konfliktų valdymą, antikorupcinio, etiško elgesio normų laikymąsi, informavimą apie galimybę pranešti ir pan.)?

35 asmenys (87,5%) teigia, kad dalyvavo antikorupciniuose mokymuose. 5 respondentai (12,5%) teigia, kad nedalyvavo.

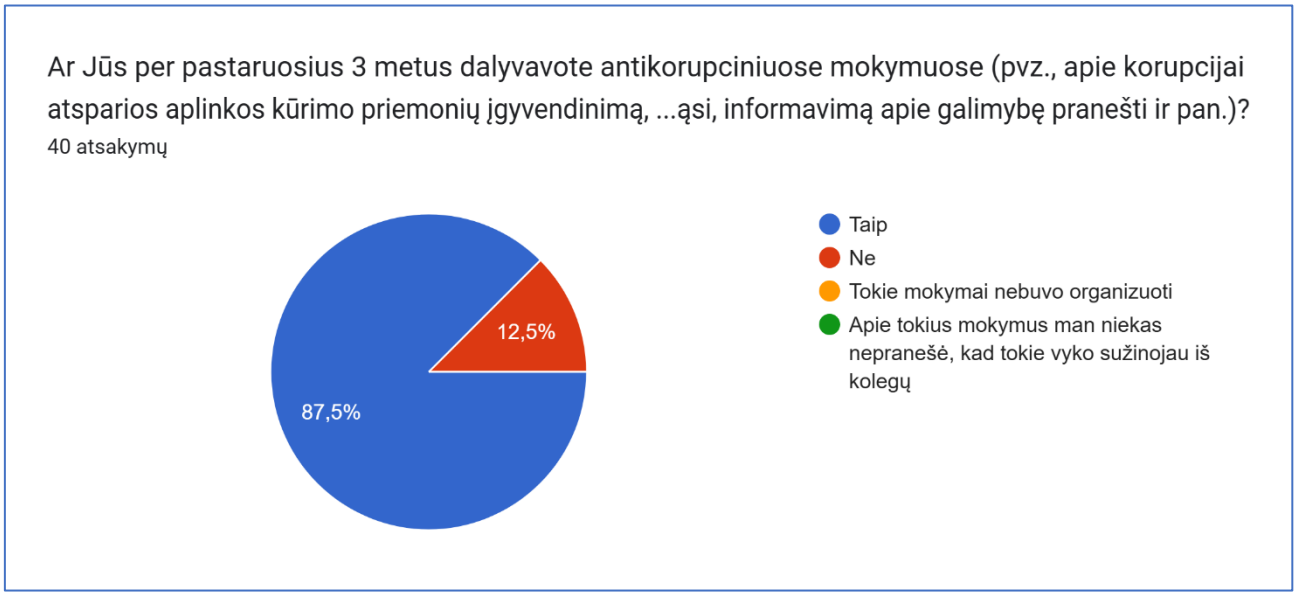

12. Kaip manote, ar įmonėje / įstaigoje, kurioje dirbate, veiklos procesai (dalyvavimas viešuosiuose pirkimuose, atrankos į pareigas ir pan.) yra organizuojami skaidriai?

Didžioji dauguma respondentų (85%) mano, kad jų įstaigoje veiklos procesai (pvz., viešieji pirkimai, atrankos į pareigas) yra organizuojami skaidriai. Nei vienas respondentų neatsakė neigiamai, o 15% nežino arba neturi aiškios nuomonės.

13. Ar per pastaruosius 3 metus vykdydami pavestas darbo funkcijas esate gavę dovanų (pvz., suvenyrų, saldainių, kitų daiktų, paslaugų ir pan.)?

32,5% (13) respondentų nurodė, kad vykdydami darbo funkcijas yra gavę dovanų (suvenyrų, saldainių ir pan.), o likusieji 67,5% (27) teigia, kad dovanų negavo.

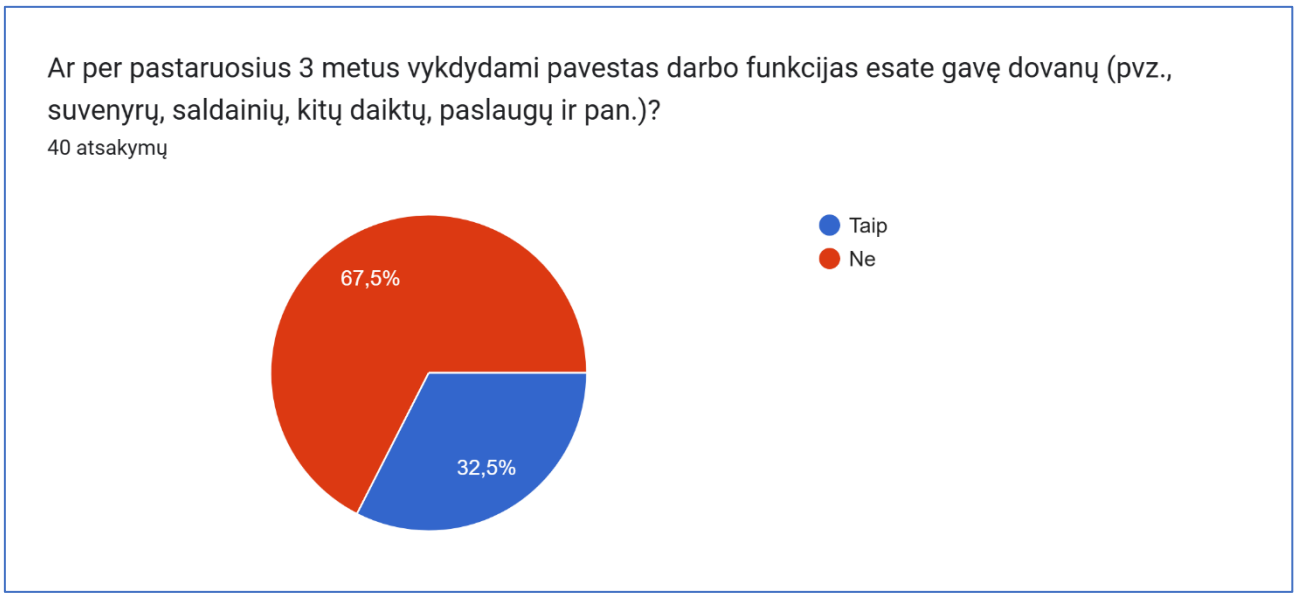

14. Ar visi darbuotojai vienodai motyvuojami už gerai atliktus darbus, inovacijas ir kt. ?

56,4% respondentų mano, kad visi Centro darbuotojai yra vienodai motyvuojami už gerus darbus, inovacijas ir pan. 17,9% jaučia šališkumą ir teigia, kad motyvavimas vyksta nevienodai, 25,6% nežino arba neturi aiškios nuomonės.

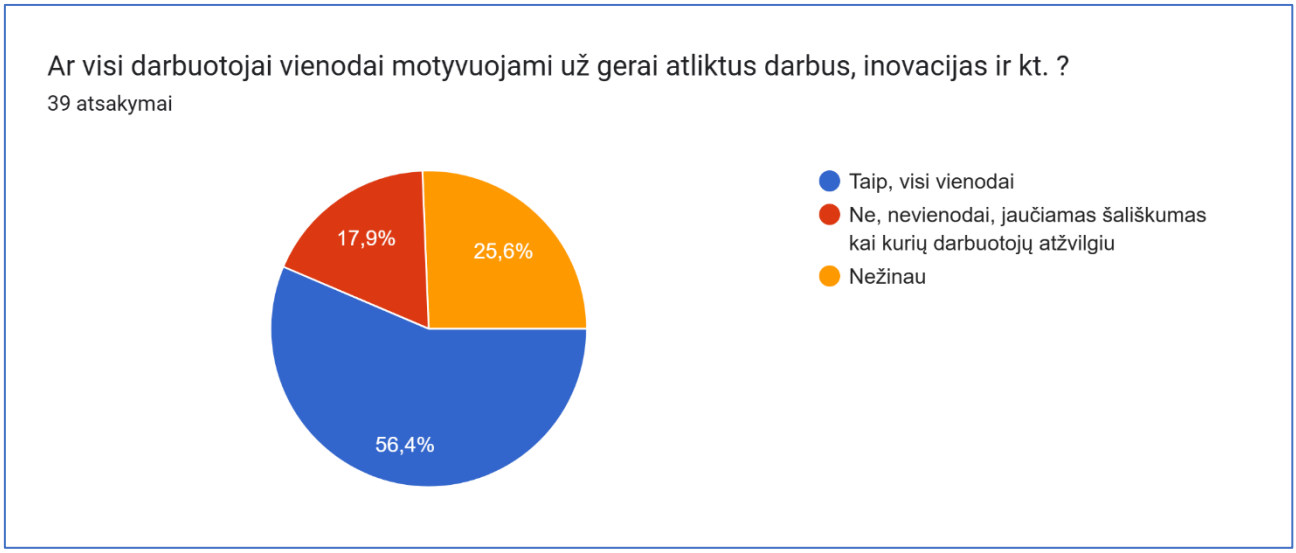

15. Jūsų pastabos, pasiūlymai, pastebėjimai.

Dauguma respondentų neturėjo konkrečių pastabų ar pasiūlymų – pateiktas atsakymas „neturiu“, kas leidžia daryti prielaidą, jog Centro darbuotojai vertina situaciją kaip patenkinamą ar net gerą. Pateiktas atsakymas „viskas pagal LR teisės aktus“, pabrėžia, kad įstaigoje viskas vyksta skaidriai ir aiškiai, o korupcijos apraiškų nepastebima.

APKLAUSOS REZULTATŲ APIBENDRINIMAS

2025 m. gruodžio mėn. Šiaulių apskaitos centre atlikta anoniminė darbuotojų apklausa parodė, kad įstaigoje vyrauja **žemas tolerancijos korupcijai lygis** ir pakankamai aukštas darbuotojų sąmoningumas korupcijos prevencijos srityje. Apklausoje dalyvavo 40 darbuotojų (63,49%), todėl gauti duomenys laikytini reprezentatyviais.

Didžioji dauguma darbuotojų aiškiai supranta, kas yra korupcija, įskaitant tokias jos apraiškas kaip nepotizmas. **97,4% respondentų mano, kad Centre korupcija nėra toleruojama**, o visi apklaustieji nurodė per pastaruosius trejus metus nesusidūrę su kyšių siūlymu ar neteisėtu spaudimu.

Darbuotojai pakankamai gerai atpažįsta Centre taikomas antikorupcines priemones – dažniausiai minėta dovanų politika, antikorupcinio elgesio taisyklės, darbuotojų sąmoningumo didinimas bei korupcijos prevencijos veiksmų plano rengimas ir stebėsena. **95% respondentų žino, kad įstaigoje yra paskirtas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo**.

Vertinant pasirengimą reaguoti į galimus pažeidimus, **70% darbuotojų teigia, kad apie korupcijos atvejį praneštų**, o pagrindiniu pranešimo kanalu laikomas atsakingas asmuo įstaigoje. Vis dėlto dalis darbuotojų nurodo, kad sprendimą pranešti lemtų aplinkybės, kas rodo poreikį toliau stiprinti pasitikėjimą pranešimo mechanizmais ir darbuotojų apsauga.

Dauguma respondentų mano, kad **veiklos procesai Centre organizuojami skaidriai**, o nepotizmo, favoritizmo ar panašių reiškinių neįžvelgia. Tačiau reikšminga dalis darbuotojų neturi

aiškios nuomonės šiais klausimais, taip pat ir dėl darbuotojų motyvavimo vienodumo, kas leidžia identifikuoti sritis papildomam informavimui ir skaidrumo didinimui.

Antikorupciniai mokymai pasiekė didžiąją dalį darbuotojų (87,5%), tačiau apklausos rezultatai rodo, kad tikslinga ir toliau stiprinti mokymų aprėptį bei komunikaciją apie taikomas priemones. Dovanų gavimo atvejai, nors dažniausiai susiję su simbolinėmis dovanomis, patvirtina dovanų politikos aktualumą praktikoje.

Apibendrinant galima teigti, kad **Šiaulių apskaitos centre vyrauja žemas tolerancijos korupcijai lygis, sudaryta korupcijai atspari aplinka**, darbuotojai vertina situaciją kaip skaidrią ir teisės aktų reikalavimus atitinkančią. Tolesnės pastangos turėtų būti nukreiptos į darbuotojų informuotumo gilinimą, vienodo motyvavimo užtikrinimą bei pasitikėjimo pranešimo apie galimus pažeidimus sistemomis stiprinimą.

Direktoriaus pavaduotojas,
atsakingas už korupcijos prevenciją ir
korupcijai atsparios aplinkos kūrimą Arvydas Raščikas